

CAPÍTOL 1

Disposicions generals

Article 1

Objecte

1. L'objecte d'aquest reglament és desenvolupar les previsions de la Carta municipal de Barcelona respecte a la participació ciutadana, i regular els canals de relació entre la ciutadania i l'Ajuntament per facilitar i promoure aquesta participació en els processos de presa de decisions polítiques i en la gestió dels serveis i els assumptes d'interès municipal.

2. Els diversos instruments i canals de participació regulats en aquest reglament se sotmeten als principis de transparència, publicitat, claredat, accés a la informació, neutralitat institucional, primacia de l'interès comú, diversitat, debat públic, igualtat i no discriminació, inclusió, eficiència, accessibilitat universal, protecció de les dades de caràcter personal i rendició de comptes.

3. Sens perjudici d'allò indicat a les normes reguladores del funcionament dels districtes, les previsions d'aquest reglament són d'aplicació tant a l'àmbit de ciutat com als districtes.

Article 2

Àmbit d'aplicació subjectiva

1. L'àmbit d'aplicació subjectiva d'aquest reglament són totes les persones, directament o mitjançant qualsevol tipus d'associació que, d'acord amb el que s'hi disposa, estan legitimades per participar en algun dels processos, òrgans, consultes, canals o modalitats de participació ciutadana.

Article 3

Dret a la participació

1. La ciutadania té el dret a rebre informació i a intervenir –directament o mitjançant associacions ciutadanes– en els processos de presa de decisions polítiques i en el funcionament dels serveis públics, a través dels mitjans i canals de participació amb els requisits i la forma determinada en aquest reglament respecte a matèries d'interès que afectin la ciutat i els ciutadans i ciutadanes.

2. Correspon a l'Ajuntament garantir i impulsar l'exercici d'aquest dret. A aquest efecte, ha de promoure els canals i instruments suficients, oberts i flexibles, i adequats als usos del temps, aptes per a la màxima i més diversa i àmplia participació; ha d'eliminar els obstacles que la dificultin o impedeixin, articulant mitjans singulars per arribar a les persones que per les seves circumstàncies personals o socials puguin tenir més dificultats, i ha de facilitar la intervenció ciutadana en els processos de presa de decisions polítiques.

3. Igualment, l'Ajuntament ha de facilitar a les persones amb discapacitat els mitjans de suport i ha de dur a terme els ajustos necessaris per garantir l'accessibilitat i fer efectiu el dret a la participació en condicions d'igualtat, en els termes que es recullen al Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de dret de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social i la Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat.

4. L'Ajuntament ha d'oferir les oportunitats necessàries per a la incorporació progressiva d'infants i adolescents a la ciutadania activa, d'acord amb el seu grau de desenvolupament personal, establint procediments destinats a recollir-ne les opinions amb relació a les polítiques, les normes, els projectes, els programes o les decisions que els afecten i generant espais socials nous que dinamitzin la participació responsable d'aquest sector de la població i afavoreixin la convivència i la integració social en l'àmbit veïnal i local.

Article 4

Definicions

A efectes d'aquest reglament, s'entén per:

a) Actores/mapa d'actores. Els actors són aquelles persones que poden intervenir en qualsevol dels canals de participació definits al Reglament. Els mapes d'actores són els estudis que identifiquen la tipologia d'aquestes persones, segons els diferents interessos que es puguin trobar en el moment de convocar un

procés participatiu per tractar d'habilitar els canals inclusius més adients per a la seva intervenció efectiva i eficaç.

b) Coproducció. Forma de treball conjunt i compartit entre l'Ajuntament i els actors socials respecte a una determinada actuació o política en una matèria de competència municipal d'interès per a la ciutadania.

c) Deliberació/debat. Intercanvi d'opinions respecte d'una determinada matèria o assumpte. Perquè sigui útil i esdevingui eficaç, cal que aquest intercanvi es produeixi de manera ordenada i respectuosa amb les opinions de les persones assistents i amb els mitjans que les característiques d'aquestes persones requereixin.

d) Devolució/retorn. Informació pel que fa als resultats, les conseqüències o l'impacte que ha tingut una determinada actuació que, prèviament, s'havia anunciat.

Es tracta d'una variant concreta de la rendició de comptes entesa com la devolució o el retorn a les persones interessades (les que han participat en el procés, especialment) dels resultats concrets d'una determinada actuació.

En un procés participatiu, és el moment d'explicar quins aspectes dels que s'han aportat durant el procés, en el debat, en la presentació d'iniciatives o de propostes, s'han tingut en compte, quins no ho han estat i les raons que n'han motivat l'acceptació o el rebuig.

e) Diagnòstic participatiu. Anàlisi, en un determinat moment, d'una realitat concreta, com a requisit necessari abans d'abordar les propostes que en pretenguin la modificació. És participatiu quan es pretén la implicació del màxim nombre possible de persones i de discursos presents en una comunitat o àmbit temàtic determinat. La importància d'aquestes aproximacions a la realitat no la dona el nombre de persones o de grups que hi intervenen, sinó la diversitat i la pluralitat del conjunt.

Per a la realització d'aquests diagnòstics s'han d'utilitzar diferents tècniques de recerca: quantitatives, qualitatives i participatives, tenint en compte la perspectiva de gènere i la diversitat cultural i incorporant-hi persones a títol individual i grups, i afavorint debats col·lectius.

f) Equipaments de proximitat. Edificis o espais amb un cert grau de polivalència que, com que són de titularitat pública municipal i, en general, d'un àmbit d'influència limitat dins del terme municipal de Barcelona, presten serveis amb un cert nivell d'integració, de caràcter educatiu, cultural, social, d'atenció al ciutadà, esportiu o de participació ciutadana, amb independència del seu model organitzatiu.

g) Tallers de participació/grups de discussió. Són els mitjans principals utilitzats en els processos de participació i de debat públic que cerquen el contrast d'arguments i la recollida de les diferents opinions o alternatives sobre un determinat tema.

Es fonamenten en tècniques adreçades a facilitar el debat i la proposta d'un grup en el qual puguin participar totes les persones presents. S'hi combinen diferents moments de plenis (per a informació prèvia i conclusions) i debats en grups per sotmetre un assumpte concret a consideració.

Incorpora criteris d'eficiència de reunions i treball grupal: ús de dinàmiques de grup, responsable de la moderació del debat, treball en grups operatius i no inhibidors de no més de quinze persones, ambient de treball distès i en igualtat, registre i posada en comú de conclusions.

El seu grau d'eficàcia es mesura no només pels resultats obtinguts, sinó també per la participació real de totes les persones assistents: la possibilitat d'expressar l'opinió, la claredat dels objectius, l'interès del tema que es tracta, la utilitat de les conclusions, etcètera. Per això, la seva mida ha de ser adequada a aquesta finalitat.

h) Comissions de treball. Són les agrupacions de persones que formen part d'algun òrgan de participació i es troben per programar un pla de treball o unes actuacions concretes que facilitin la tasca de l'òrgan.

Article 5

Organització administrativa per a la participació ciutadana

1. En exercici de les competències que li atribueix la Carta municipal de Barcelona, correspon a l'alcalde o l'alcaldesa l'establiment de l'organització administrativa necessària tot destinant els recursos humans i materials suficients per a l'impuls i bon funcionament de la participació ciutadana.

Aquests òrgans poden tenir, si escau, i entre altres, les funcions següents:

a) Dur a terme les gestions i les actuacions administratives necessàries per a l'organització i el bon funcionament de la participació ciutadana.

b) Coordinar les actuacions de les àrees i districtes implicats en la realització o organització de la

participació ciutadana.

c) Impulsar i fer el seguiment administratiu de la tramitació de la contractació que sigui necessària.

d) Ser l'òrgan administratiu responsable de l'organització i el funcionament dels processos participatius i dels altres canals i mecanismes de participació ciutadana que ho requereixin.

e) Assumir les altres funcions i actuacions que li encarregui l'alcalde o alcaldessa.

2. L'Ajuntament ha de vetllar per la formació en matèria de participació ciutadana, dinàmica de grups i mediació del personal municipal, en general i, particularment, d'aquelles persones més directament relacionades amb les actuacions en aquest àmbit.